

Till skadeförsäkringsbolagen

Utvidgad ögonskadegaranti

Sedan Personskadekommittén beslutat tillstyrka ett förslag om utvidgning av ögonskadegarantin, har beslut enligt förslaget fattats av Bilklassningskommittén, Försäkringskommittén och Statistikdelegationen. Besluten innebär att ögonskadegarantin utvidgas till att omfatta även dubbelsidig synfältsdefekt och att premien för garanti vid dubbelsidig synfältsdefekt fördubblas i förhållande till skador med ensidig synförlust eller motsvarande.

De första 3 paragraferna i villkor för ögonskadegaranti har följande lydelse.

§ 1

Garantihavare är den som på grund av förlust eller väsentlig nedsättning av synförmågan på ett öga är berättigad till skadestånd.

Med väsentlig nedsättning av synförmågan avses att kvarvarande synskärpa på det skadade ögat uppgår till högst 0,3 med fördragbar korrektion.

Om vid första skadetillfället synskärpan på det oskadade ögat är nedsatt anses väsentlig nedsättning av synförmågan föreligga om den sammanlagda synskärpan på båda ögonen med fördragbar korrektion understiger 1,0.

Normal synskärpa skall anses föreligga om den med fördragbar korrektion är lägst 0,7.

Med synnedsättning till 0,3 på ett öga jämställs följande synhandikapp om de är minst lika invalidiserande som en sådan synnedsättning och om förlust eller väsentlig nedsättning av synen på det oskadade ögat - ettdera ögat vid handikapp enligt e) - kan förväntas leda till ett tillstånd motsvarande vad som sägs i § 2.

- a) Ensidig synfältsdefekt
- b) Ensidig linsförlust (afaki)
- c) Bländningsbesvär på grund av pupillrubbning eller mediegrumling
- d) Sådan rubbning av ögonmotoriken att det skadade ögat inte kan arbeta nöjaktigt när det friska ögat övertäcks (= betydelsen av motorikrubbning om det friska ögat skulle skadas)
- e) Dubbelsidig synfältsdefekt

§ 2

Garantin omfattar synskada på kvarvarande öga till följd av olycks-

fall eller sjukdom. Ersättning utges endast om synen förloras på kvarvarande öga eller så allvarlig synnedsättning uppkommer att förvärvsförmågan varaktigt nedsätts med minst hälften och/eller vårdbehov uppkommer.

Vid synhandikapp enligt § 1 e) gäller vad i första stycket anges när fråga är om synförlust eller synnedsättning på ettdera ögat och tillståndet därefter kan anses motsvara total synförlust eller utgöra så allvarlig synnedsättning att förvärvsförmågan varaktigt nedsätts med minst hälften och/eller vårdbehov uppkommer.

§ 3 Ersättningsgrunder

Ersättning utgår i form av livränta avsedd att täcka förlust av arbetsinkomst, förlust av allmän tilläggspension eller annan tjänstepension samt kostnader för vård samt i form av särskild ersättning för nödvändig rehabilitering (omskolning). Bedömning av förlust av arbetsinkomst skall ske med hänsyn till garantihavarens vanliga arbete och annat arbete som motsvarar hans krafter och färdigheter och som rimligen kan begäras av honom med hänsyn till hans ålder, utbildning och tidigare verksamhet.

Kommentarer

a) Förutsättningar för garanti vid dubbelsidig synfältsdefekt

För att ögonskadegaranti skall kunna beviljas vid dubbelsidig synfältsdefekt som följd av primärskada (§ 1 i villkoren) krävs

- dels att synfältsdefekten bedöms vara minst lika invalidiserande som en synnedsättning till 0,3 på ett öga men dock inte motsvarar högre invaliditetsgrad än 40 % enligt 1981 års grunder för gradering av medicinsk invaliditet,
- dels att det totala synhandikapp som skulle uppkomma efter ny skada på ett av ögonen innebärande synförlust på detta kan bedömas motsvara total synförlust eller utgöra så allvarlig synnedsättning att förvärvsförmågan skulle nedsättas med minst hälften.

I princip skall alltså samma kriterier gälla som för ensidiga synhandikapp (2 §). Bedömningen av tillståndets svårighetsgrad, både det reella efter primärskadan och det teoretiska efter sekundärskada skall göras av sakkunnig ögonläkare.

Vid vissa dubbelsidiga synfältsinskränkningar kan det ena ögats funktion vara helt avgörande för kvarvarande synförmåga medan det andra ögat närmast saknar betydelse. Förlust av synförmågan på det ögat skulle således påverka den totala synförmågan endast marginellt eller inte alls. Om denna situation föreligger bör garantin omfatta endast det öga (vänster eller höger) som har betydelse för synförmågan.

Garantin kommer då att fungera som vid ensidig synskada.

Redan med nuvarande villkor är sakkunnigläkarens medverkan vid bedömningen av om ögonskadegaranti skall ges ofta nödvändig. När fråga är om dubbelsidig synfältsdefekt blir behov därav än mer uttalat. Frågorna till sakkunnigläkaren kan utformas på exempelvis följande sätt:

- Skadebetingad invaliditetsgrad?
- Är synfältsdefekten minst lika invalidiserande som förlust av synförmågan på ett öga (= synskärpa högst 0,3)?
- Är nuvarande synförmåga i så väsentlig grad beroende av ett av ögonens funktion - i så fall vilket - att förlust av synförmågan på det andra ögat inte alls eller endast marginellt skulle förvärra nuvarande synhandikapp?
- Skulle framtida förlust av synförmågan på ett av ögonen på grund av nytt olycksfall eller sjukdom ge totalt synhandikapp motsvarande i svårighetsgrad total synförlust eller medföra så allvarlig synnedsättning att förvärvsförmågan kan bedömas bli nedsatt med minst hälften i förhållande till nuvarande, dvs den arbetsförmåga som föreligger efter primärskadan?

För att ögonskadegaranti skall kunna ges efter primärskada måste synhandikappet vara av viss lägsta svårighetsgrad. På samma sätt måste en övre gräns finnas. Denna går vid 40 % medicinsk invaliditet som i nuvarande graderingssystem motsvarar den svåraste synfältsdefekten.

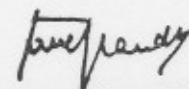
Skulle synhandikapp ha funnits redan före primärskadan förutsätts att sakkunnigläkaren särskilt anger detta i sitt yttrande. Frågan om ögonskadegaranti får då avgöras mot bakgrund av de speciella förutsättningar som då föreligger.

b) Garantifall

Vid ifrågasatt garantifall har sakkunnigläkaren att ta ställning till huruvida det då totala synhandikappet är av den svårighetsgrad som förutsätts i 2 § i villkoren. Dessutom huruvida sekundärskadan är av den arten att det totala synhandikappet därefter skulle blivit lika svårt även om sekundärskadan drabbat en person utan tidigare synhandikapp. Att sådan ögonsjukdom eller olycksfallsföljd som skulle lett till identiskt handikapp och för vilket primärskadan alltså saknar betydelse inte utlöser garantifall följer av § 1 när det gäller dubbelsidig synfältsdefekt.

Stockholm den 18 december 1989

FÖRSÄKRINGSBOLAGENS PERSONSKADEKOMMITTÉ

Arne Brandt